

Warszawa, dnia 28 kwietnia 2023 r.

Pan

M. G.

W odpowiedzi na pismo Pana Mecenasa z dnia 31 marca 2023r. skierowane do Krajowej Izby Radców Prawnych za pośrednictwem poczty elektronicznej, Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych uprzejmie informuje, co następuje:

- 1) radca prawny, który powołuje się przed sądem na fakt prowadzenia negocjacji, w których brał udział, lub fakt wysłania wezwania do zapłaty, jakie sam sporządził, w celu wypełnienia obowiązku wynikającego z art. 187§1 pkt 3) ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 1805 z późn. zm.), co do zasady nie powinien narazić się na zarzut naruszenia etyki zawodowej;
- 2) ocena, czy radca prawny, który powołuje się przed sądem na fakt sporządzenia i treść wezwania do zapłaty (oraz ewentualną treść odpowiedzi na sporządzone przez niego wezwanie) może narazić się na zarzut naruszenia etyki zawodowej zależeć będzie od konkretnego stanu faktycznego;
- 3) radca prawny powołujący się na okoliczności, o których mowa w pkt 1) i 2) przed innym organem może narazić się na zarzut naruszenia etyki zawodowej. Wyłączenia od obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej muszą mieć wyraźną podstawę prawną w przepisach prawa powszechnie obowiązującego.

W pierwszej kolejności przypomnieć należy treść art. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2022r. poz. 1166):

Art. 3.

1. *Zawód radcy prawnego może wykonywać osoba, która spełnia wymagania określone niniejszą ustawą.*

2. *Radca prawny wykonuje zawód ze starannością wynikającą z wiedzy prawniczej oraz zasad etyki radcy prawnego.*
3. *Radca prawny jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzieleniem pomocy prawnej.*
4. *Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie może być ograniczony w czasie.*
5. *Radca prawny nie może być zwolniony z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się udzielając pomocy prawnej lub prowadząc sprawę.*
6. *Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie dotyczy informacji:*
  - 1) *udostępnianych na podstawie przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,*
  - 2) *przekazywanych na podstawie przepisów rozdziału 11a działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, z późn. zm.)*
– w zakresie określonym tymi przepisami.

Konsekwencją powyższej regulacji jest art. 21 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego zgodnie z którym radca prawny obowiązany jest zachować w tajemnicy, także wobec sądów i innych organów, przebieg i treść negocjacji podejmowanych w ramach polubownego załatwienia sprawy – jeżeli brał w nich udział, przy czym obowiązek ten obejmuje również innych radców prawnych występujących w imieniu tego samego podmiotu, nawet jeśli nie brali udziału w tych negocjacjach.

Stosownie do postanowień art. 187§1 pkt 3) K.p.c. pozew powinien zawierać informację, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, a w przypadku gdy takich prób nie podjęto, wyjaśnienie przyczyn ich niepodjęcia.

Realizacja wymogów Kodeksu postępowania cywilnego, w tym wynikających z powołanego przepisu, nie może stać w sprzeczności z Kodeksem Etyki Radcy Prawnego. Zauważyć zatem należy, że wskazany przepis Kodeksu postępowania cywilnego stawia w szczególności wymóg w zakresie poinformowania o samym fakcie podjęcia próby mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, do którego zaliczyć należy negocjacje, nie zaś o ich przebiegu. Wniosek taki można wysnuć z wykładni językowej tego przepisu wymagającego w istocie wyłącznie informacji, czy strony w ogóle wskazaną próbę podjęły, nie stawiając wymagania dalej idących informacji. Przypomnieć zaś trzeba, że art. 21

Kodeksu Etyki Radcy Prawnego dotyczy przebiegu i treści negocjacji podejmowanych w ramach polubownego załatwienia sprawy. Powyższa konkluzja dotycząca art. 187§1 pkt 3) K.p.c. wydaje się znajdować oparcie w literaturze przedmiotu. Andrzej Zieliński komentując wskazany przepis wskazuje, że „(...) [w] § 1 pkt 3 wprowadzono obowiązek podania w pozwie informacji, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, a jeżeli takich prób nie podjęto – wyjaśnienie przyczyn ich niepodjęcia.

Przepis ten ma na celu utrwalenie w społeczeństwie przekonania o tym, że skierowanie sprawy do sądu powinno być poprzedzone zawsze próbą polubownego załatwienia sporu. W razie zaniechania takiej próby powód powinien (ma obowiązek) wyjaśnienia przyczyn ich niepodjęcia.

Brak informacji o czynnościach powoda w zakresie podejmowania próby polubownego załatwienia sporu przed skierowaniem sprawy na drogę postępowania sądowego nie stoi na przeszkodzie nadaniu biegu pozwowi, przewodniczący nie wzywa powoda pod rygorem zwrotu pozwu do jego uzupełnienia. W konsekwencji brak ten wyłącza stosowanie sankcji zwrotu pozwu (art. 130 § 1 zd. 1 KPC).” (tak: A. Zieliński [w:] Andrzej Zieliński, Kinga Flaga – Gieruszyńska, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Legalis C.H. Beck, Wydawnictwo C.H. Beck, Wydanie 11, Warszawa 2022 – komentarz do art. 187, teza 24 – podkr. Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych).

W kwestii wezwania do zapłaty i wymogów Kodeksu postępowania cywilnego (art. 187§1 pkt 3) w kontekście art. 21 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych wskazuje na zapatrywania wyrażone w literaturze przedmiotu, które w całości podziela: „Zwyczajowo dołącza się do pozwu skierowane wezwanie do zapłaty i ewentualną odpowiedź. Zachowania takowego absolutnie nie można klasyfikować jako naruszenie art. 21 KERP. Czynienie zadość wymogom KPC i skierowanie wezwania przy milczeniu drugiej strony, bądź przy jej negatywnej odpowiedzi nie czyni z tej wymiany korespondencji negocjacji. Oczywiście nie można wykluczyć, iż owa wymiana pism przerodzi się w negocjacje, czy to prowadzone osobiście, czy za pomocą środków porozumiewania się drogą elektroniczną (w tym maili) – jednak bez tego przekształcenia się taka korespondencja nie przeradza się w negocjacje. Negocjacje podejmowane w ramach polubownego załatwienia sprawy powinny polegać na aktywnym działaniu stron ukierunkowanym na załatwienie sprawy. Innymi słowy

negocjacjami takimi nie można określić procedury obejmującej wysłanie wezwania do zapłaty i uzyskania odpowiedzi drugiej strony (że np. zapłaci, albo że zapłaci kiedy indziej). Taka procedura jest konieczna do spełnienia wymogu pozwu i wyjaśnienia dlaczego nie została podjęta próba pozasądowego sposobu rozwiązania sporu (odmowa drugiej strony). Argumentem za takim rozumieniem jest wykładnia językowa: mamy tu zarówno negocjacje, jak i – odrębny szeroki proces, w którym negocjacje się pojawiają „polubownego załatwienia sprawy.” Innymi słowy pojęcia te nie oznaczają tego samego. Polubowne załatwienie sporu nie musi obejmować negocjacji. Może opierać się wyłącznie np. na zażądaniu spełnienia świadczenia i jego spełnieniu przez drugą stronę. „Termin negocjacje wywodzi się od łacińskiego słowa negotium, które oznacza „interes” lub „biznes” i jest zapożyczony ze słownictwa handlowego, gdzie jedną z pierwszych form negocjacji było targowanie się. Negocjacje to dość skomplikowany proces, w którym każda ze stron stara się doprowadzić do podjęcia wspólnej decyzji” (z artykułu dostępnego pod adresem: <https://czasopisma.beck.pl/monitor-prawniczy/artukul/tajemnice-prawnie-chronione-tajemnica-negocjacji/>). Tym samym wezwania do zapłaty i odpowiedzi na nie można traktować jak negocjacji.” (tak: Leszek Korczak [w:] Gerard Dźwigala, Leszek Korczak, Tomasz Scheffler (red.), Anita Woroniecka, Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz, 4. wydanie, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2023 - komentarz do art. 21, teza 4, ss. 213 – 214).

W konsekwencji zasadna jest zdaniem Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych konstatacja, że radca który powołuje się przed sądem na fakt prowadzenia negocjacji, w których brał udział, lub fakt wysłania wezwania do zapłaty, jakie sam sporządził, w celu wypełnienia obowiązku wynikającego z art. 187§1 pkt 3) Kodeksu postępowania cywilnego, co do zasady nie powinien narazić się na zarzut naruszenia etyki zawodowej.

Z kolei ocena, czy radca prawny, który powołuje się przed sądem na fakt sporządzenia i treść wezwania do zapłaty (oraz ewentualną treść odpowiedzi na sporządzone przez niego wezwanie) może narazić się na zarzut naruszenia etyki zawodowej zależeć będzie od konkretnego stanu faktycznego. Zauważyć w tym miejscu należy, że pytanie wykracza poza wymagania określone w art. 187§1 pkt 3) Kodeksu postępowania cywilnego. W konsekwencji radca prawny zamierzający powołać się na powyższe fakty powinien poddać

analizie konkretny stan faktyczny pod kątem zgodności z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego, ustawy o radcach prawnych oraz Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Natomiast radca prawny powołujący się na fakt prowadzenia negocjacji, w których brał udział, lub fakt wysłania wezwania do zapłaty, jakie sam sporządził, w celu wypełnienia obowiązku wynikającego z art. 187§1 pkt 3) ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego oraz na fakt sporządzenia i treść wezwania do zapłaty (oraz ewentualną treść odpowiedzi na sporządzone przez niego wezwanie) przed innym organem może narazić się na zarzut naruszenia etyki zawodowej. Zasadą bowiem jest obowiązek dochowania tajemnicy zawodowej przez radcę prawnego w zakresie określonym w ustawie o radcach prawnych oraz Kodeksie Etyki Radcy Prawnego. Wyłączenia od obowiązku dyskrecji, o którym mowa wyżej, muszą mieć wyraźną podstawę prawną w przepisach prawa powszechnie obowiązującego.

Opracowanie:

r.pr. Grzegorz Wyszogrodzki

Przewodniczący

Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu

Krajowej Rady Radców Prawnych

r.pr. Ryszard Wilmanowicz